

Aan: College van B&W Waalwijk

Betreft: advies Beleidsnota Bestaanszekerheid 2026-2029

Datum: 21 augustus 2025

Geacht college,

Ter advisering legde u ons de (concept) Beleidsnota Bestaanszekerheid 2026 - 2029 voor. Daarbij is ook gebruikt gemaakt van de resultaten van de Armoedemonitor 2024 die de SAR heeft ontvangen.

In uw Beleidsnota wordt het gewenste beleid voor de komende 4 jaren uiteengezet. Hierbij is gebruik gemaakt van de evaluatie en is er ook door de gemeente gesproken met betrokkenen uit de doelgroep. De SAR is in de voorfase ook betrokken bij de input voor het opstellen van deze beleidsnotitie. Onze feedback (het betrekken van professionals bij het bestrijden van armoede en de aandacht voor gedwongen huisuitzetting) is al meegenomen en verwerkt in de voorbereiding. Onze dank daarvoor.

We onderschrijven de opgestelde analyse in hoofdlijn. Het pakket aan armoedeverorzieningen is in de afgelopen periode uitgebreid en lijkt toereikend. Er zijn de afgelopen jaren verschillende interventies en initiatieven ingezet welke hebben geleid tot de gezamenlijk opvatting dat we goede lijn te pakken hebben.

Echter: er is wel sprake van een onderbenutting van bepaalde voorzieningen (Paswijzer, Kwijtschelding belastingen) terwijl enkele andere (Zorgverzekering, Toeslag) wel meer dan gemiddeld gevonden worden. Het beter kenbaar maken van de voorzieningen en het verbeteren van de vindbaarheid en toegankelijkheid van de voorzieningen is een noodzakelijk antwoord om de onderbenutting aan te pakken. Hierbij wordt communicatieve ondersteuning en een intensivering van de maatschappelijke activering in het hier en nu centraal gezet.

Mooi en belangrijk om de nieuwe activering te zien die afgelopen periode is ontwikkeld: voor de groep Jongeren met het Jongerenperspectieffonds en de opening van een moestuin en het voornemen om een extra moestuin te openen.

Enkele punten willen wij onder uw aandacht brengen bij de concept Beleidsnota:

*1. De verbinding en aansluiting op Samen Redzaam en Koers sociaal domein*

Deze verbinding missen we in de uitwerking in deze beleidsnota. Kort wordt in de nota de aansluiting met Samen Redzaam genoemd met daarbij de verklaring dat deze beleidsnota Bestaanszekerheid daarom bewust beknopter en praktischer is ingestoken. Er wordt geen zicht gegeven op het toekomstige overall beeld van het Sociaal Domein en vervolgens hoe het beleid rondom Bestaanszekerheid hierin wordt verankerd. Daarmee zien we niet de integraliteit en dus samenhang

tussen de verschillende onderdelen van het Sociaal Domein op dit belangrijke domein Bestaanszekerheid.

We adviseren om in de komende periode de verbinding naar Samen redzaam sterker te leggen. Hierbij realiseren we ons terdege dat we aan de start staan van de implementatie van deze nieuwe koers. Echter, dit beleid wordt neergezet voor de komende 4 jaar en dan is een verdere integrale beeldvorming op het thema Bestaanszekerheid nodig in deze notitie.

Wij werken die aansluiting hieronder uit in 2 aandachtspunten: wonen en werken.

## *2. Verbinding met de wijkteams*

Een van de gegevens die de SAR uit de monitor extra naar voren wil halen is de combinatie van armoede in relatie tot alleenstaanden. Meer dan 60% van de mensen in armoede is alleenstaand. Nu zal eenzaamheid niet in al die gevallen een vraagstuk zijn, maar de verbinding naar ontmoetingsplekken (laagdrempelige inlooplekken maar ook samen naar de sportschool) komt ook uit de interviews met ervaringsdeskundigen als zeer belangrijk naar voren.

Voor de uitbreiding van de activeringskant kijken wij vooral ook naar de verbinding met, de opdrachtformulering en de facilitering van de wijkteams. Deze ontwikkeling gaat nu zijn vorm krijgen en daar lijkt het meer voor de hand te liggen hierop uit te breiden en extra te investeren. Het op te starten wijkteam in BaLaDe geeft een kans om juist aan de preventiekant te laten zien wat voor rol het wijkteam kan pakken in het voorkomen van armoede, het verminderen van sociaal isolement en het betere bereik van de genoemde regelingen.

Ons advies is om de verbinding en opdracht voor de wijkteams in dit verband in 2026-2029 concreter uit te werken als prioriteit.

## *3. Verbinding met Baanbrekers*

Het hebben van werk is cruciaal in het houden of verkrijgen van een gezonde bestaanszekerheid met alle facetten die daarbij spelen. Specifiek hierbij noemen we de groep burgers die onder de Participatiewet vallen. Een lastige wet waarbij het ook steeds zoeken is naar de juiste weg en voorzieningen (Baanbrekers - Gemeente - UWV).

Meer dan 60% van de mensen die langer dan 3 jaar in armoede zitten is jonger dan de AOW leeftijd. Een deel van deze groep zal niet op betaald werk zijn aangewezen maar wellicht wel te bereiken met betekenisvol vrijwilligerswerk. Een ander deel is echter zeker bereid en op zoek naar betaald werk waarmee men zijn/haar inkomen kan aanvullen.

Ons advies is om meer verbinding en prioriteit te geven – binnen de invoering van de nieuwe Koers Sociaal Domein- aan de samenhang met de uitvoering van de Participatiewet en de afstemming op de rol van Baanbrekers voor deze groep burgers.

## *4. Bevorderen bereik: Uitbreiding uren communicatie en activering*

Vanuit de door ons onder punt 1 genoemde behoefte is ons advies om bij het bevorderen van het bereik prioriteit te geven aan concretisering van de activeringskant (via de wijkteams, laagdrempelige punten, moestuin etc) boven communicatie die zeker ook nodig is maar wellicht anders moet worden opgezet en uitgevoerd.

Communicatie zal o.i. niet de oplossing zijn maar kan wel een ondersteuning bieden: een praktische ondersteuning en uitwerking van zaken die bij het onderdeel Bestaanszekerheid nodig zijn om de producten nog beter te duiden en de bewegwijzering toegankelijker te maken. Bij het investeren in

uitbreiding van communicatie zien we veel voordeel in het structureel betrekken van ervaringsdeskundigen. Daarmee is een begin gemaakt zoals uit de evaluatiegesprekken bij Quiet Waalwijk blijkt. Dat heeft veel succes opgeleverd. De SAR adviseert om bij de investering in meer communicatie met voorrang structureel uitbreiding te geven aan de rol van ervaringsdeskundigen.

### *5. Bijzondere doelgroepen*

De SAR neemt met instemming kennis van de resultaten afgelopen jaren van de specifieke aandacht in het beleid op gebied van bestaanszekerheid aan de doelgroepen Jongeren en de doelgroep Statushouders. We steunen het voorzetten en verbeteren van dit beleid.

In dit kader wil de SAR graag onder uw aandacht brengen dat bij het bezoek aan Quiet Waalwijk ook een lans gebroken is door de geïnterviewde personen voor de mensen met een beperking die gebruik maken van de WLZ en de Wajong-regeling. Zij worden ook te weinig bereikt – wellicht omdat zij in zorgvoorzieningen verblijven- en hebben het gevoel dat de gemeenteregelingen er niet voor hen zijn. Maar dit zijn ook burgers van Waalwijk die als zij dat nodig hebben gebruik moeten kunnen maken van de voorzieningen zoals Paswijzer en andere regelingen in dit verband.

Wij adviseren u dan ook om in de komende periode samen met andere partners in het sociaal domein deze doelgroep Wajongers extra aandacht te geven in het verbeteren van het bereik.

### *Samenvattend*

De SAR is van mening dat in de afgelopen periode goede stappen zijn gezet in het beleid met betrekking tot bestaanszekerheid. Ook kan zij de doelstellingen onderschrijven in de voortzetting van dit beleid en de streefpercentages die daarbij genoemd zijn. In dit advies hebben we aanvullend prioriteiten meegegeven om het beleid de komende jaren nog aan te scherpen.

Voor het beleid in de komende 4 jaar zou de verbinding naar de nieuwe koers “Samen Redzaam” veel duidelijker moeten en geeft deze notitie nog onvoldoende houvast voor de vernieuwing en integrale benadering waar we voor staan.

Ons realiserend dat we aan het begin van dit traject staan is het wel belangrijk deze richting beter in te vullen in deze notitie en de eerste stappen weer te geven, zoals de ontwikkeling en verbinding met de wijkteams.

Graag ontvangen wij uw reactie op dit advies en zien wij de definitieve Beleidsnota tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Namens de Sociale Adviesraad Waalwijk



Lucas Middelhoff

Voorzitter